

Ceny ogłoszeń
za wiersz milime-
trowy przed i stoty
w tekście 50 gr., za
tekstem 40 gr. Ogło-
szenia tabelarycz-
ne 50 proc., a swię-
teczne 25 proc. dro-
żej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy
Dla poszukujących
pracy 5 gr. za wy-
rez. Najmniej 1 zł.
Za zastrzeżenie miejsca
dolicza się 25%.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wy-
nosi miesięcznie
zł. 2.—
Adres Redakcji, Ad-
ministracji i Dru-
karni: Sosnowiec,
Teatralna 1a
Telefon:
6.16.92,
14.97

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

ODDZIAŁY: KIELCE, Marsz. Focha 26 (róg Sienkiewicz) tel. 13-78; BĘDZIN, Sączewskiego Nr. 29; DĄBROWA, ul. 3-go Maja 14 i 15; JAWORZNO, ul. 3-go Maja 14; JADWIGI (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja, 5, tel. 97; CZELADŹ, Bytomska 31; GRODZIEC, ul. Legionów tel. 11-12.

Ks. Michał przybył do Warszawy

Audiencje u P. Prezydenta i marsz. Smigłego-Rydzę

WARSZAWA, 24. 5. Pociąg wiozący rumuńskiego następcę tronu przybył do Warszawy porannej o godz. rano. Na dworcu zgromadził się tłum powitania ks. Michała m. Beck w imieniu Prezydenta R. P., wiceminister Głuchowski poseł rumuński w Warszawie, poseł polski w Bukareszcie, szef gabinetu wojskowego Prezydenta R. P. gen. Schally i wielu dotychczasowych cywilnych i wojskowych — Dworzec udekorowano flagami o barwach rumuńskich i polskich.

Po przywitaniu z dostojnikami państwowymi i wojskowymi ks. Michał przeszedł przed frontem kompanii honorowej wojska, a następnie przed frontem kompanii strzeleckiej i drużyny harcerskiej. Po uroczystościach powitalnych ks. Michał odjechał w towarzystwie gen. Schally na Zamek, gdzie zamieszkał jako gość Prezydenta R. P.

W chwili, gdy samochód, wiozący Jego Królewską Wysokość ks. Miętała wjeżdżał na dziedzińce zamkowy, warta kompanii zamkowej wystąpiła pod broń.

U wejścia na soboty Władysławowski powitał Jego Królewską Wysokość szef kancelarii cywilnej Prezydenta R. P. Lepkowski z adiutantem Prezydenta i przeprowadził go wraz ze swą do przygotowanego apartamentu.

O godz. 11 ks. Michał udał się w towarzystwie dyrektora protokołu dyplomatycznego Komora, komandora Fundatenau i płk dypl. Ludwika do salonów na 2-im piętrze, gdzie oczekiwał go Prezydent Rzeczypospolitej.

Po złożeniu wizyty panu Prezydentowi Rzplitej ks. Michał złożył wizytę pani prezydentowi Mościńskiej, po czym Prezydent Rzeczypospolitej re-

wizytował ks. Michała.

W godzinach południowych J. K. M. ks. Michał złożył wizytę Marszałkowi Smigłemu - Rydzewi, a następnie marszałkowej Piłsudskiej w jej mieszkaniu przy ul. Klonowej.

O godz. 13.20 marszałek Smigły - Rydz udał się na zamek, gdzie rewizy-

townął JKM. ks. Michała w jego apartamentach.

O godz. 13.30 Prezydent Rzeczypospolitej wraz z małżonką podejmował JKM. ks. Michała śniadaniem.

W godzinach popołudniowych ks. Michał zwiedził fabrykę płatowców i lotnisko na Okęciu.

Zjazd Związku Legionistów

w obecności marsz. Smigłego i płk. Koca

WARSZAWA, 24. 5. W Warszawie odbył się dziś nadzwyczajny walny zjazd delegatów Związku Legionistów w obecności marsz. Smigłego - Rydzę pod przewodnictwem płk. Koca.

O godz. 10 rano zebranie zajął płk. Koc, po czym zabrał głos marsz. Smigły - Rydz, który wygłosił 19-minutowe przemówienie zwrócone włącznie do legionistów i mające charakter poufny. Po przemówieniu marszałek opuścił zebranie ze względu na przyjazd rumuńskiego następcę tronu ks. Michała.

Następnie ponownie zabrał głos płk Koc, który przedstawił dzieje powstania Obozu Narodowego.

Co do dalszych planów obecnie na pierwszym miejscu znajdują się zagadnienia robotnicze i młodzieżowe. Zagadnienia robotnicze są w trakcie na-

świetiania i opracowania, gdyż dotąd traktowano je tylko fragmentarycznie. Trudniejszym jest zagadnienie młodzieżowe, istnieje bowiem konflikt między starymi i młodymi legionistami i POW-iaci żyją dotychczas katami lat 1912 i 1914 i refleksjami historycznymi. Z tego wytykają główne trudności.

Po przemówieniu płk. Koca zadano mu szereg pytań na które odpowiedział. Cały zjazd uznany został za wewnętrzny i przemówienia wygłoszone na nim, opublikowane nie będą. Po omówieniu spraw organizacyjnych o godz. 2.30 zjazd zamknięto. W obręдах wzięło udział tylko 40 osób, a mianowicie członkowie komendy głównej, prezesi okręgowi i po jednym delegacie z każdego okręgu.

Zeznania oskarżonych

w procesie o zajęcia myślenickie

KRAKÓW, 24. 5. W przeddzień w piąty dzień procesu towarzyszy Doboszyńskiego, ława dziennikarska jest szalenie obsadzona.

Pierwszy przed trybunałem stanął Piotr Tylek, rolnik. Nie brał on udziału w zajściach, albowiem wrócił do domu spod Skawiny i wtedy dowiedział się, że zebranie odbywa się w Chorowicach. — Przewodniczący stwierdza, że Tylka widział w Myślenicach oskarżony Wyrwa.

Następnie zeznawał Piotr Jedynak który do winy się nie przyznaje.

Następnie zeznaje 50-letni Jan Rokiek. By on przez cały czas towarzyszem Wachały.

Nie był w Myślenicach, lecz poszedł z Wachałą do Poręby, gdzie mieli się spotkać z Doboszyńskim. Gdy byli w Porębie, nadszedł jakiś osobnik i oświadczył, że trzeba uciekać, bo są otoczeni przez policję. Gdy nadszła policja, nikt nie strzelał z oddziału Doboszyńskiego, gdyż wszyscy byli rozdzielani. Policja zaczęła strzelać, a Doboszyński gdzieś odszedł. Ciek. Rokiek zrozumiał, że trzeba uciekać, gdyż inaczej wszystkich ich wystrzelają. Posłał jednego z obecnych po

Doboszyńskiego, a sam pościł pasę na ziemię.

W ciągu zeznań tego oskarżonego obrońca Kuśmierz zadaje mu pytania, z których cztery zostały uchylone, a mianowicie:

Obr. Kuśmierz. — Hu Żydów jest w Polsce?

Przewodn. — Uchylam to pytanie

Obrońca: — Kto rządzi w Polsce?

Przewodn. — Uchylam to pytanie

Obrońca: — Kto jest prezydentem

Krakowa.

Przewodn. — Uchylam to pytanie

Obrońca: — Kto jest największym

wrogiem Polski?

I to pytanie przewodniczący uchyla po czym zwalnia oskarżonego i zarządza przerwę.

Po przerwie zeznają trzej ostatni oskarżeni.

Na dzień jutrzejszy powołane pier-
wszych świadków dowodowych. M. in.
Mieczysława Królikiewicza, komisa-
rza policji państwowej, Tadeusza Mar-
kiewicza, nadkomisarza policji, kom-
mandanta powiatowego, Józefa Kuzie-
la, komisarza policji, zastępcę naczelnika
urzędu śledczego i innych.

Min. Kościalkowski i dyr. Dolanowski

na zniszczonych terenach

WARSZAWA, 24. 5. Minister Opieki Społecznej Marian Zyndram - Kościalkowski i dyrektor Funduszu Pracy Mikołaj Dolanowski udali się dziś rano w Kieleckie, na tereny dotknięte straszną klęską powodzi.

W dniu dzisiejszym na terenie powiatu pińczowskiego po przejściu katastrofalnej burzy rozpoczęła się powódź.

W gminie Kościelec wystąpiła z brzegu rzeka Szreniawa i zalala pola uprawne i ogrody.

Ogółem zalanych zostało około 800 ha. ziemi. Komunikacja kolejowa między Koszycami a Kościecem została przerwana. Ludność z zagrożonych wsi na czas ewakuowana w bezpieczne miejsca. Również pod Koszycami zanotowano gwałtowny przybór Szreniawy, która zalala okoliczne pola Skalmierzem. Poziom wody na rzecze Nidzica podniósł się o trzy metry ponad stan normalny.

Podmyty tor kolejowy na tej re-
ce w okolicy Topoli został w ciągu no-
cy zerwany. Pod Piotrowicami Nidzi-
ca zalala niziny, również poziom Wi-
sły w pow. pińczowskim podniósł się
w dniu dzisiejszym o 1 mtr. 54 cm.
lecz niebezpieczeństwa powodzi niema

(O szczegółach katastrofalnej bu-
rzy piszemy obszernie na str. 2 i 4-ej)

Dyr. Klott w Katowicach

O unormowanie czasu pracy w górnictwie

KATOWICE, 24. 5. Przybył dziś do Katowic główny inspektor pracy dyr. Klott jako przewodniczący międzyministerjalnej komisji, powołanej przez p. Ministra Opieki Społecznej, rozpoczął dziś wstępne rozmowy z przedstawicielami związków zawodowych oraz Związkiem Pracodawców w sprawie unormowania czasu pracy w górnictwie.

W dniu jutrzejszym odbywać się będą dalsze rozmowy na ten temat.

Ofensywa wojsk rządowych

na froncie Guadalałajary

MADRYT 24. 5. Agencja Havasa donosi, że wojska rządowe posunęły się wczoraj o 10 kilometrów na wschód od Cifuentes na froncie Guadalałajary, zajmując 7 miejscowości. Operacja ta trwała 4 godziny i była — po przedzona przez niezwykle silne przygotowanie artyleryjskie. W ataku wzięło udział 20 czołgów i liczne jednostki zmotoryzowane. Zaskoczony nieprzyjaciel stawiał tylko nieznaczny opór, pozostawiając na placu boju duże ilości materiału wojennego.

TARGI KATOWICKIE 16.V—1.VI. 1937

OTWARTE

zapraszają do najliczniejszego zwiedzania i zawierania transakcji handlowych z wystawcami.

Niskie ceny wstępu!

WYSTAWA RADIOWA ORAZ SAMOCHODOWA

Wesołe miasteczko!

Zmarł najpopularniejszy milioner

Majątek miał za wielki, aby go mógł rozdać

W m. Dayton Beach na Florydzie zmarł w wieku lat 98 John Rockefeller, najpopularniejszy bogacz świata. Od szeregu lat dzienniki podawały biuletyny o jego zdrowiu i oryginalnym trybie życia, człowieka, który dał sobie słowo, że musi dociągnąć setki.

Nie dotrzymał jednak z powodów od siebie niezależnych, a brakło mu jednak bardzo niewiele, bo tylko dwa „punkty”. A jeżeli wogóle mógł dojść do tego Matuzalemowego wieku, to dzięki niezwykle rygorystycznemu trybowi życia, uregulowanego i srożonego na każdym kroku przez najlepszych przedstawicieli wiedzy medycznej. W ostatnich latach życia Rockefeller żywił się tylko mlekiem kobiecym

z niewielkim dodatkiem sacharków i kurczęciny.

Rockefeller — to typowy self-made-man (człowiek, który sam siebie zrobił). Rozpoczął karierę jako buchalter, skończył jako człowiek, który nie wiedział, ile wynosi jego fortuna. Z oszczędności ze swej buchalterkiej pensji wziął się do handlu naftą, w czym mu się tak poszczęściło, że w r. 1882 był dyktatorem całego amerykańskiego handlu naftą.

oraz wszelkich przetworów naftowych na całą Amerykę, jako prezes Standard Oil Trustu, oczywiście największego na świecie. Skupiwszy w swoim ręku cały handel naftą,

zabrał się do spekulacji żelazem, na czym znów zarobił niekończące się miliony.

W r. 1895 miał już tyle, że mu się odechciało dalszego ich wyrabiania i oddał całe prowadzenie niezliczonych przedsiębiorstw swemu synowi, również Johnowi Davisonowi — a sam zajął się głównie filantropią i tworzeniem fundacyj naukowych.

I na tym polu okazał się Rockefeller równie wielki. Ogromna jest ilość fundacyj naukowych, które ufundował Rockefeller-stary i jedynie może z nim konkurować na tym polu Rockefeller-młody.

Postawił on sobie za cel cały swój majątek rozdać na rozmaite cele — nie udało mu się to, gdyż majątek był za wielki.

Wśród rozmaitych wielkich fundacyj należy wymienić 43 miliony dolarów, które przeznaczył na cele wychowania młodych Amerykanów, 15 milionów na instytut Rockfeller dla badań lekarskich w Nowym Jorku, kilkanaście milionów na misję baptystyczne (Rockefeller był głęboko wierzącym, a nawet mistycznym baptystą). Ale najslawniejszą jego fundacją była Fundacja Rockefellerowska, ufundowana w r. 1913 olbrzymią sumą 181 milionów dolarów.

Fundacja ta ma na ogólny cel stworzenia dobrodytu ludzkości i ujawnia swą działalność na rozmaitych polach.

M. in. też z funduszów tej Fundacji powstały dwie szkoły pielęgniarek w Polsce, oraz uczeni polscy otrzymują stypendia na studia w Ameryce. W sumie wydał on około pół miliarda na ogólne cele, tak, że gdy w r. 1921 całą resztkę majątku przelał na rodzinę, to liczone ją jedynie „najwzajem” na drugie pół miliarda.

W roku 1929 ufundował on jeszcze słynny teleskop w obserwatorium na Górze Wilsona. Gdy w r. 1915 zmarła żona Rockfeller.

postawił jej pomnik z 60-milionową fundacją na rzecz niezameżnych matek i dzieci.

Plon pierwszej dekady

Pierwsze dziesięć dni ciągnięcia czwartej klasy trzydziestej ósmej Loterii Klasowej dały obfity plon w postaci licznych dużych wygranych.

W okresie tym padły dwie wygrane po 75.000 złotych na numery 72737 w Przemyślu i 84567 w Łodzi. Właścicielami poszczególnych ćwiartek tych losów byli robotnicy, rzemieślnicy, nauczyciele i urzędnicy.

Po 50.000 złotych wygrało ogółem pięć numerów, mianowicie: 165949, 31656, 39291, 24518 i 172413.

Jedną z ćwiartek tego ostatniego numeru znajdowała się w posiadaniu p. Pelagii Stodolnej z Działdowa, której podobnie podajemy poniżej.

Z posiad sześciu wygranych po 30.000 złotych wyróżniony numer 167310, którego jedną ćwiartkę właścicielką jest p. Władysława Taranówna, pracownica domowa

przy ulicy Śienkiewicza 1 m. 26 w Warszawie.

Ze kapryśną Bogini Fortuna otudrza sympatią tych, którzy dochowują jej wiary dowodzi wypadek następujący:

Pan Józef Porwoł, syn rolnika z powiatu rybnickiego na Śląsku Górnym przybył do Warszawy w poszukiwaniu pracy. Dziesięciohektarowe gospodarstwo nie mogło bowiem wyżywić licznej rodziny, ziołonej z rodziców i dziesięciorga dzieci — pięciu córek i czterech synów.

Przybywszy do stolicy p. Porwoł postąpił bardzo odważnie; oto ze swych szczupłych środków, tak szczupłych, że musiał sprzedać ostatnie ubranie, kupił cały los do pierwszej klasy bieżącej loterii. Z wielkim wysiłkiem zdołał dobrać do czwartej klasy i oto w dziewiątym dniu ciągnięcia na jego los nr. 68475 padła wygrana 15.000

Pogłoski o zmianach NA STANOWISKACH MINISTRÓW.

W warszawskich kołach politycznych pojawiły się pogłoski o tym, że min. Świętosławski wniósł podanie o dymisję, dymisja ta jednak nie została przyjęta. Powodem dymisji miało być przemęczenie na skutek półtorarocznego, w ostatnich czasach bardzo kłopotliwego urzędowania oraz ostatnie wypadki polityczne z zakresu resortu oświaty.

Stąd coraz to uporczywiej krążą pogłoski omawiające osobę następcy. Obok wymienianych już nazwisk kuratora Am. Stodolnego i profesora Peretia'kowieza, padło obecnie nazwisko prof. Stanisławicza, b. ministra reform rolnych, a ostatnio rektora Uniwersyteu Stefana Batorego. Prof. Stanisławicz jest w kołach wileńskich wymieniany, jako ewentualny następca min. Foniałowskiego w ministerstwie rolnictwa

złoty. Czym jest ta suma dla p. Porwoła najlepiej zrozumieją ci, którzy tak jak on nie posiadają stałej pracy i żyć muszą z dorywczych zarobków.

Pan Porwoł zamierza z wygranych pieniędzy spłacić swoje роdzeństwo i objąć gospodarstwo na siebie.

W dniu 31 bm. odbędzie się losowanie głównej wygranej w wysokości miliona złotych. Przebieg ciągnięcia transmitowany będzie przez radio.

Poza tym w kole pozostały jeszcze wygrane po sto tysięcy, siedemdziesiąt pięć tysięcy, pięćdziesiąt tysięcy złotych oraz wiele innych.

Ziarno światła nie ginie

Pod opiekuńczymi skrzydłami Polskiego Białego Krzyża

Żyjemy pod znakiem zjednoczenia całego narodu we wspólnym wysiłku wydobycia się z trudności wewnętrznych, podniesienia naszej siły obronnej do maksimum dla za bezpieczeństwa granic, aby w wyniku mieć możność swobodnego i pełnego rozwoju, będącego prawem naturalnym narodu o tysiącletniej kulturze i o żywych pierwiastkach twórczych, tkwiących w jego strukturze duchowej.

Jakkolwiek ułoży się praca organizacyjna naszego życia wewnętrznego w niedalekiej przyszłości, co do jednego możemy być pewni: tam, gdzie chodzi o całość granic, o obronę naszego bytu politycznego, o mur ochronny — armię polską, spotykają się i zjednoczą wszyscy Polacy bez względu na swe przekonania klasowe czy partyjne.

Pamiętać jednak musimy, że dla wytworzenia potężnej siły psychicznej, potrzebnej przy budowie silnego państwa, musi dzisiaj każdy obywatel zdawać sobie sprawę bodaj częściowo ze wszystkiego, co się na świecie, a przede wszystkim w jego kraju dzieje. Analfabeta nie może

być pełnowartościowym, świadomym obywatelem, żywą twórczą komórką nowoczesnego państwa. A także — ileż sił twórczych narodu, ileż talentów i zdolności marnuje się dzięki analfabetyzmowi.

W Polsce 700.000 dzieci nie chodzi do szkół. Oczywiście z roku na rok liczba ta będzie się zmniejszała, jednak musimy pamiętać, że duży procent młodzieży dochodzącej do lat poborowych nie umie, i jeszcze długo nie będzie umiał czytać i pisać.

Służba wojskowa jest tym etapem w życiu młodego człowieka, gdzie charakter jego musi się urobić i sformować tak — aby mógł stać się istotną żywą i twórczą komórką w organizmie państwowym.

W tej pracy dopomaga wojsku Polski Białą Krzyż.

Polski Białą Krzyż chce i musi pokryć świetlicami dla żołnierzy całą Rzeczpospolitą, musi je założyć przy wszystkich garnizonach, musi te świetlice umeblować i zaopatrzyć w biblioteki, pisma, gry, radio. Musi utrzymać dostateczną ilość wykwalifikowanych instruk-

torek, świetliczanek i wykładowców na różnych kursach, urządzących dla żołnierzy.

Żołnierz, który w czasie odbywania swej powinności wojskowej przeszedł przez świetlicę Polskiego Białego Krzyża — nie wróci już nigdy do analfabetyzmu. Ziarno światła podane umiejętnie — nie ginie.

Moglibyśmy mnożyć przykłady jak dalece działalność świetlicowa wywiera swój wpływ we wsiach, gdzie bodaj kilku młodych w czasie służby wojskowej przeszło przez świetlicę Polskiego Białego Krzyża. Praca organizacyjno-społeczna rozwija się tam zupełnie inaczej, niż w tych wsiach, gdzie młodzież kursów świetlicowych nie przeszła. Niestety, na 34-milionowe społeczeństwo zaledwie około 10.000 osób należy do Polskiego Białego Krzyża,

podczas kiedy 3-milionowa Finlandia posiada 80.000 członków w swej organizacji Swört, opiekującej się żołnierzem. A przecież w Finlandii nie ma już analfabetów i praca sto warzyszenia polega na podnoszeniu

poziomu kulturowego oraz serdecznej łączności społeczeństwa z żołnierzem.

Społeczeństwo nasze musi zrozumieć ważność podjętej przez Polski Białą Krzyż pracy, aby mu w tej pracy dopomóc.

Polski Białą Krzyż apeluje w pierwszym rzędzie do kobiet. Po przez karty naszej historii, rola kobiety w życiu rodzinnym i społecznym przewija się złotą nicią zasługi obywatelskiej i zrozumienia swych zadań.

Nad duszą polskiego żołnierza niech czuwa polska kobieta, wytrwale, czujnie, żarliwie. I jak ongiś Murawiew twierdził, że dopóki w Polsce kobiety są patriotkami, dopóty nigdy nie uda się zrusyfikować Polaków,

tak dziś kobieta najprawiej uchroni duszę polską od obcych jej rozkładowych fermentów i potrafi sercem gorącym przebudzić uspioną lub drzemiącą siłę twórczą jej ludu.

